

IVN Peize ontstaan

(Deel 1)

IVN Peize, de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie, viert volgend jaar 2018 haar 55 ste jarig bestaan. In een aantal artikelen willen wij u informeren over het ontstaan van het IVN tot het 40 jarig jubileum op 26 maart 2003.

In dit eerste deel gaan wij het ontstaan en de beginjaren belichten.

Wij gaan terug naar de jaren 1962/1963. We zien rond Peize het landschap drastisch veranderen door het in gang zetten van ruilverkavelingen aan de zuidkant van Peize. Het Bunnerveen gaat op de schop. Mede door het uitkopen van kleine boeren (sanering) en het ontginnen van het toenmalige heidegebied, verschijnen de verkavelingboerderijen buiten het dorp. Het geheel verandert in grote rechte stukken land, doorsneden met rechte sloten en rechte verkavelingwegen. Voor het deel van de ontginning van het Bunnerveen dat in Peize lag moeten we denken aan de omgeving van de Heideweg (“heide weg”) en de Verkavelingsweg. Door het kanaliseren van het Peizerdiep en de nieuw gegraven Grote Masloot zien we een prima ontwatering voor dat gebied, wat voor de landbouw gunstig was, maar funest voor de natuur. Uiteindelijk mag een klein stukje Bunnerveen blijven.

De winter van 1962/63 was enorm streng, op 18 januari 1963 won Reinier Paping de Elfstedentocht onder barre omstandigheden. De vogels waren in grote nood.

Vogelvoedingen werden op touw gezet. De Natuurwacht “Roden”; met de Peizer leden G.Ensing, H.Koning en G.Rossing hebben in Peize de vogelvoedingen georganiseerd. We lezen een krantenartikel van januari 1963, waarin de mensen gevraagd worden om oud brood, zaden en visafval in te leveren bij een aantal adressen. Naast deze ingeleverde zaken werd Peize gesteund door de strokartonfabriek “De Halm” uit Hoogkerk met het aanbieden van 10 zakken graan.

Bovengenoemde veranderingen van het landschap en de georganiseerde voederacties van politie, jagers en natuurwachters met de daaruit voortvloeiende goede contacten waren aanleiding met nog een aantal echte natuurliefhebbers te spreken over het oprichten van een natuurbeschermingsvereniging in Peize. Op 12 maart werd er een contactavond belegd, die resulteerde in de oprichting van de Natuurbeschermingsvereniging Peize op 26 maart 1963. Deze vereniging stelt zich o.a. ten doel: het bevorderen van het behoud van natuur en landschapsschoon, het beschermen van flora en fauna en het wekken van belangstelling en liefde voor de natuur en landschapsschoon.

Op 21 mei 1960 presenteerde de landelijke vereniging zich al als “Instituut voor Natuurbeschermingseducatie”, het IVN, maar gebruikt nog steeds de Statuten van de oude vereniging van Natuurwachten en Natuurgidsen.

De vereniging startte met dertien leden. De leden van het eerste uur waren:

R.Luinge: groentekweker, later timmerman, raadslid en wethouder

G.T.van Kampen: oud-hoofd van de Centrumschool

A.F.Scheffer: leider Jeugdthonk

J.Timmer: politieagent

K.de Vries: politieagent

J.Talens: bestekvoerder bij een houthandel

Tj. Van der Veen: landbouwer

G.Rossing: hoofd ZMOK-school in Groningen

H.Koning: manufacturier
J.Luinge: landbouwer en wethouder
H.Talens: winkelier
G.Ensing: werkzaam bij een houthandel
R. Douwes: landbouwer

Op dit moment zijn de heren R.Luinge en G. Rossing nog steeds lid van het IVN Peize. Het eerste bestuur bestond uit: H.Koning: voorzitter, G.Ensing: penningmeester, J.Timmer: secretaris en G.Rossing leider van de uit te voeren activiteiten.

De taak van de opgerichte vereniging was nog gebaseerd op de oorspronkelijke doelstelling: de natuur daadwerkelijk te beschermen door de leden in het veld te laten optreden tegen vernielzucht, vervuiling, vuilstort en andere manieren van aantasting van de natuur. Dit alles onder het mom van Natuurwacht. De leden hadden een identiteitskaart met pasfoto die voorzien was met een handtekening van het hoofd van de politie. Zo waren de leden herkenbaar en bevoegd om mensen die de natuur schonden een waarschuwing te geven.

Vrij snel kwam er een veranderde zienswijze in de natuurbescherming en werd het woord “natuureducatie” ingevoerd. Op dat moment veranderde van lieverlee de oorspronkelijke naam Natuurbeschermingsvereniging Peize in IVN Peize.

Dit stond inhoudelijk lijnrecht tegenover het oude begrip: natuurwacht. Veel jonge leden vonden, dat de mentaliteit moest veranderen. Zij hadden moeite met de manier van benadering, die gebiedend en verbiedend was, ook al was men geïnstrueerd om tactisch op te treden.

De optredende natuurwachter werd nu een natuurbeschermer, die moest uitleggen waarom de gepleegde aanslag op de natuur funest was. Dit vereiste kennis van zaken, dus kennis van natuur en milieu met het doel die kennis educatief naar buiten te dragen.

Hiervan moest een preventieve werking uitgaan. Dit werd o.a. gedaan door het organiseren van wandelingen en tentoonstellingen. Een van de eerste activiteiten, om de plaatselijke bevolking bekend te maken met de natuurbeschermingsgedachte, was het bouwen en ophangen van een dertigtal nestkastjes.

Ook werd er aan de westzijde van het dorp een broedreservaat ingericht, met als doel: bescherming van de vogels in het algemeen en die in het broedreservaat in het bijzonder.

Namens de Commissie 40 jarig bestaan IVN Peize,

Ben Stellink.